

Gorzów Wlkp., dnia 7 sierpnia 2019 r.

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.8.2019.WSus

Pani
Wioletta Zakrzewska-Jarmuszkiewicz
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Starym Kurowie

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm. oraz Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. w dniu 03.06.2019 r. przeprowadził kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Starym Kurowie w zakresie zasadności przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko, terminowości przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń wychowawczych za okres od 1 października 2018 r. do 30 kwietnia 2019 r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- *Wioletta Suska-Antkowiak* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 121-1/2019 z dnia 30 maja 2019 r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- *Joanna Kędzior* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 121-2/2019 z dnia 30 maja 2019 r. - członek zespołu kontrolnego.

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 28 maja 2019 r. (znak: PS-V.431.8.2019.WSus).

Jednostka kontrolowana realizowała zadania zlecone na podstawie:

- Zarządzenia Nr 0050.9.2016 Wójta Gminy Stare Kurowo z dnia 7 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie jako realizatora zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy

- Społecznej w Starym Kurowie do prowadzenia postępowań w zakresie świadczenia wychowawczego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych;
- Upoważnienia Nr 0052.2.2016 Wójta Gminy Stare Kurowo z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie upoważnienia pracownika OPS w Starym Kurowie do prowadzenia postępowań w zakresie świadczenia wychowawczego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych;
 - Upoważnienia Nr 0052.7.2016 Wójta Gminy Stare Kurowo z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie upoważnienia pracownika OPS w Starym Kurowie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych;
 - Upoważnienia Nr 0052.6.2018 Wójta Gminy Stare Kurowo z dnia 4 kwietnia 2018 r. w sprawie upoważnienia pracownika OPS w Starym Kurowie w sprawie wydawania decyzji administracyjnych z zakresu świadczeń wychowawczych;
 - Upoważnienia Nr 0052.12.2017 Wójta Gminy Stare Kurowo z dnia 20 marca 2017 r. w sprawie upoważnienia pracownika OPS w Starym Kurowie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych;
 - Upoważnienia Nr 0052.2.2019 Wójta Gminy Stare Kurowo z dnia 2 stycznia 2019 r. w sprawie upoważnienia pracownika OPS w Starym Kurowie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych;
 - Upoważnienia Nr 0052.8.2016 Wójta Gminy Stare Kurowo z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie upoważnienia pracownika OPS w Starym Kurowie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych;
 - Uchwały Nr XXXI.190.2013 Rady Gminy Stare Kurowo z dnia 27 września 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie;
 - Zarządzenia Nr 0110.1.2016 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie z dnia 21 marca 2016 r., w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie;
 - Zarządzenia Nr 0110.3.2018 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie z dnia 17 kwietnia 2018 r., w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie;
 - Zarządzenia Nr 0110.11.2018 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie z dnia 2 lipca 2018 r., w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko, terminowość przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych oraz prawidłowość sporządzania sprawozdawczości - *oceniono pozytywnie z uchybieniami.*

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami przyznawała świadczenia wychowawcze osobom samotnie wychowującym dzieci, czy terminowo przyznawała i wypłacała świadczenia wychowawcze oraz czy prawidłowo sporządzała w tym zakresie sprawozdawczość. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie objętym kontrolą zostało przyznane świadczenie wychowawcze próbowano ustalić:

1. Czy osoba realizująca kontrolowane zadanie posiada stosowne upoważnienie?

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń wychowawczych posiada stosowne upoważnienie?*

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi organ właściwy, który może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Z wyjaśnień wniesionych przez Główną Księgową OPS w Starym Kurowie wynika, iż zadania wynikające z ustawy realizuje 5 osób, w tym 4 osoby otrzymujące wynagrodzenie z tego tytułu. Wskazane osoby posiadają stosowne upoważnienia (upoważnienia w aktach kontroli) do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń wychowawczych oraz do wydawania decyzji w tych sprawach.

Zatem 100% osób prowadzących postępowanie w sprawie świadczeń wychowawczych posiada upoważnienie, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

2. Zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy jednostka kontrolowana przyznawała świadczenia wychowawcze osobom samotnie wychowującym dziecko zgodnie z obowiązującymi przepisami?*

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie wychowawcze w kwocie 500 zł na dziecko przysługuje na dzieci, które nie ukończyły 18. roku życia. W myśl art. 5 ust. 2, 3 - 4 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przypadku urodzenia dziecka albo ukończenia przez dziecko 18. roku życia kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę. Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym w okresie kontrolowanym - Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 200,00 zł. Stan prawny zmienił się od 1 lipca 2019 r. i zgodnie ze znowelizowaną ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci świadczenie wychowawcze przysługuje na dziecko do dnia ukończenia przez nie 18 lat bez względu na kryterium dochodowe.

W przypadku ustalania prawa do świadczenia wychowawczego na okres od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r., rokiem kalendarzowym, z którego dochody stanowią podstawę ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, jest rok 2017. Prawo do świadczenia ustala się z uwzględnieniem określonych ustawą przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu.

Zgodnie z obowiązującym w okresie kontrolowanym art. 2 pkt 13 ww. ustawy osobą samotnie wychowującą dziecko jest panna, kawaler, wdowa, wdowiec, osoba pozostająca w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osoba rozwiedziona, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem.

Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym w okresie kontrolowanym na mocy art. 8 ust. 2 cytowanej ustawy świadczenie wychowawcze na dane dziecko nie przysługuje, jeżeli osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz tego dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:

- 1) drugie z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznany;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
- 4) sąd zobowiązał jedno z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka;
- 5) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

Przepis ten (art. 8 ust 2 ustawy) od 1 lipca 2019 r. na mocy znowelizowanej ustawy został w całości uchylony. Świadczenie wychowawcze przyznawane za okres po 30 czerwca 2019 r. nie jest uzależnione od spełnienia warunku dot. ustalenia alimentów. Uchylony został w związku z tym przepis ustawy określający definicję osoby samotnej oraz przepis art. 19 ust. 4-6.

Zgodnie z art. 19 ww. ustawy w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje, począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym w okresie kontrolowanym – w przypadku, gdy osoba samotnie wychowująca dziecko, której prawo do świadczenia wychowawczego w stosunku do danego dziecka uzależnione jest od ustalenia na rzecz tego dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i nie dołączy do wniosku tego tytułu wykonawczego, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i, w zakresie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego w stosunku do tego dziecka, wyznacza termin 3 miesięcy na dostarczenie tytułu wykonawczego. W przypadku dostarczenia tytułu wykonawczego lub innych dokumentów poświadczających okoliczności, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1-5, w wyznaczonym terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje od miesiąca złożenia wniosku, jeżeli spełnione są pozostałe warunki uprawniające do świadczenia. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W przypadku gdy osoba samotnie wychowująca dziecko nie dostarczy, w terminie, o którym mowa w ust. 4, tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, potwierdzającego ustalenie na rzecz dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego, ponieważ sąd wydał postanowienie w przedmiocie odmowy udzielenia zabezpieczenia w sprawie o alimenty, bieg terminu, o którym mowa w ust. 4, ulega zawieszeniu

do dnia dostarczenia tytułu wykonawczego lub innych dokumentów poświadczających okoliczności, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1-5.

W przypadku, o którym mowa powyżej, świadczenie wychowawcze przysługuje:

- 1) od miesiąca złożenia wniosku, nie wcześniej niż od miesiąca, od którego rodzic został zobowiązany do zapłaty alimentów, jeżeli spełnione są pozostałe warunki uprawniające do świadczenia - w przypadku dostarczenia tytułu wykonawczego,
- 2) od miesiąca złożenia wniosku, jeżeli spełnione są pozostałe warunki uprawniające do świadczenia - w przypadku dostarczenia dokumentów poświadczających okoliczności, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1-5.

Należy jednocześnie zaznaczyć, że ww. wymóg dostarczenia tytułu wykonawczego i terminy dotyczące dostarczenia tytułu wykonawczego miały zastosowanie w okresie kontrolowanym. Zgodnie z nowym stanem prawnym obowiązującym od 1 lipca 2019 r. nie mają one już zastosowania do spraw dotyczących świadczenia wychowawczego przysługującego po 30 czerwca 2019 r.

Z danych przekazanych w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z zakresu świadczenia wychowawczego za miesiąc kwiecień 2019 r. wynika, że w jednostce kontrolowanej w miesiącu kwietniu br. 271 rodzin pobrało świadczenie wychowawcze, w tym 31 rodzin niepełnych. Najwięcej świadczeń wychowawczych wypłacono dla rodzin na jedno dziecko – 152 (56% ogólnej liczby rodzin pobierających świadczenie), na dwoje dzieci – 81 (29% rodzin), na troje – 22, na czworo - 13, na pięcioro – 2 i na sześcioro i więcej – 1. Rodziny wielodzietne pobierające świadczenie wychowawcze na troje i więcej dzieci stanowią 14% ogólnej liczby rodzin objętych Programem Rodzina 500+. Ogółem w kwietniu br. w gminie wypłacono 468 świadczeń wychowawczych w formie pieniężnej – na kwotę ponad 233 tys. zł. W gminie Stare Kurowo nie wypłacono w kwietniu br. świadczeń wychowawczych w formie rzeczowej lub w formie opłacenia usług. Stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych na ostatni dzień miesiąca kwietnia wyniósł 2.537 zł.

Liczba rodzin samotnie wychowujących dzieci w jednostce kontrolowanej na koniec kwietnia br. stanowiła ponad 11% ogółu rodzin pobierających świadczenie wychowawcze. Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 13 osób samotnie wychowujących dzieci (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2019 r., co drugą teczkę z listy osób samotnie wychowujących dzieci), którym w kwietniu 2019 r. wypłacono świadczenia wychowawcze. Łącznie osoby te pobierały świadczenie wychowawcze na 18 dzieci. Stwierdzono, iż zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. ustawy Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Kurowie samodzielnie uzyskiwał i weryfikował od organów podatkowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych, dane lub informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego. Ponadto we wszystkich skontrolowanych tezkach znajdowały się dokumenty:

- potwierdzające zasądzone alimenty, tj. wyroki sądowe (w 11 przypadkach), ugoda sądowa (w 1 przypadku);
- potwierdzające, że drugi z rodziców dziecka nie żyje (w 3 przypadkach), ojciec dziecka jest nieznany (w 3 przypadkach).

W toku kontroli ustalono, iż w 11 przypadkach (spośród 13 rodzin skontrolowanych) przyznano świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko. Wszystkie skontrolowane decyzje przyznające świadczenie na pierwsze dziecko wydane były dla rodzin, które nie przekroczyły kryterium dochodowego. W dwóch rodzinach dochód nie przekroczył 100 zł, w sześciu rodzinach dochód wynosił od 100 do 300 zł, w jednej rodzinie dochód wyniósł 541 zł na osobę. Z kolei w dwóch przypadkach członkiem rodziny było

dziecko niepełnosprawne i kryterium dochodowe stanowiła kwota 1.200 zł. W jednej z tych rodzin dochód nie przekroczył 400 zł, natomiast w drugiej rodzinie wyniósł 1.108 zł na osobę w rodzinie.

Skontrolowane decyzje wydano w oparciu o kompletne wnioski. Wnioski zawierały wszystkie wymagane załączniki, niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Reasumując - Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Kurowie - od rejestracji wniosków po przygotowanie i wydanie decyzji - przeprowadził postępowania w sprawie przyznania świadczeń wychowawczych z należytą starannością, przyznając świadczenia osobom samotnie wychowującym dziecko zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

3. Terminowość przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Miernik 2: *Liczba terminowo wypłaconych świadczeń wychowawczych w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego. Prawo to ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu, o którym mowa w ust. 1, nie wcześniej niż od dnia odpowiednio urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka.

Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się, począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym w okresie kontrolowanym - w przypadku, gdy prawo do świadczenia wychowawczego uzależnione jest od niepełnosprawności dziecka, prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na okres, o którym mowa w ust. 1, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczenia wychowawczego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu, o którym mowa w ust. 1.

W razie utraty dochodu prawo do świadczenia wychowawczego ustala się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.

W przypadku przyznania świadczenia wychowawczego po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, po upływie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, ustalone prawo do świadczenia wychowawczego weryfikuje się z uwzględnieniem art. 7 ust. 3a. Przepisy art. 20 ust. 1 stosuje się.

W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczenia wychowawczego, świadczenie nie przysługuje od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

Ww. przepisy miały zastosowanie w okresie kontrolowanym. Świadczenia należne od 1 lipca 2019 r. nie są uzależnione od dochodu rodziny. Jednocześnie od 1 lipca 2019 r. uchylony został przepis ustawy zawierający definicję niepełnosprawnego dziecka.

Ponadto zgodnie z art. 19 ust. 1-3 ww. ustawy w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje, począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 19 rodzin (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2019 r.), którym w kwietniu br. wypłacono świadczenia wychowawcze. We wszystkich przypadkach decyzje były wydane w terminie, a świadczenia zostały wypłacone zgodnie z terminami wskazanymi ww. ustawie.

4. Prawdliwość sporządzania sprawozdawczości.

Kryterium: legalność i rzetelność.

Miernik 1: *Czy jednostka kontrolowana rzetelnie, prawidłowo i terminowo sporządzała sprawozdania z realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego?*

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nałożył na organy realizujące zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, obowiązek sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu świadczenia wychowawczego.

Sprawozdania dotyczą:

- liczby wypłaconych świadczeń, w tym liczba świadczeń wypłaconych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- liczby złożonych wniosków ogółem, w tym liczby wniosków złożonych za pomocą systemu teleinformatycznego,
- liczby przyznanych świadczeń,
- liczby rozpatrzonych wniosków oraz liczby wydanych decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczenia,
- poniesionych z dotacji celowej z budżetu państwa wydatków na wypłatę świadczenia wychowawczego i kosztów jego obsługi, a także liczby osób realizujących zadanie.

Zgodnie z art. 29 ustawy realizacja przez gminę zadań z zakresu świadczenia wychowawczego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Świadczenie wychowawcze, w tym koszty jego obsługi, są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Koszty obsługi na realizację zadań wynoszą w okresie kontrolowanym 1,5% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Zgodnie z art. 30 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jednostki realizujące zadania z zakresu świadczenia wychowawczego obowiązane są do przekazywania sprawozdań rzeczowo – finansowych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej w terminach określonych przez MRPiPS.

Podczas kontroli analizie poddano sprawozdanie o symbolu SW-G zamieszczone w CAS z danymi sporządzanymi na dzień 30 kwietnia 2019 r., z terminem przekazania dla

gmin do 7 maja 2019 r. Z historii zmian sprawozdania, wynika że OPS w Starym Kurowie przekazał przedmiotowe sprawozdanie za pośrednictwem CAS 6 maja 2019 r. o godz. 10:16. Z danych przedstawionych w sprawozdaniu przesłanym 6 maja br. wynika, iż w miesiącu kwietniu br. złożono 8 wniosków (w tym 1 złożony za pomocą systemu teleinformatycznego) o przyznanie świadczenia wychowawczego - 5 wniosków na pierwsze dziecko i 3 wnioski na drugie i kolejne dzieci. Do końca kwietnia wydano 10 decyzji w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego w tym 1 decyzję stwierdzającą nienależnie pobrane świadczenie.

Liczbę wypłaconych świadczeń wychowawczych – 468 (w tym 15 świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego) i kwotę poniesionych wydatków na wypłatę tych świadczeń – 233.110 zł (w tym 7.226 zł w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego), wykazanych w analizowanym sprawozdaniu kontrolujący zestawili z przedłożonymi przez OPS w Starym Kurowie listami wypłat świadczeń wychowawczych. Kontrolującym przedłożono 4 listy wypłat świadczeń wychowawczych, wypłaconych do 30 kwietnia 2019 r. opiewających łącznie na kwotę 233.110 zł.

Dodatkowo w trakcie kontroli poddano analizie wydatki na koszty obsługi świadczenia wychowawczego wskazane w sprawozdaniu SW-G za miesiąc kwiecień, z tego wydatki na wynagrodzenia osób zatrudnionych do realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Zgodnie ze sprawozdaniem SW-G za miesiąc kwiecień OPS w Starym Kurowie poniósł wydatki na obsługę świadczenia w kwocie 3.495 zł, z tego 2.765zł na wynagrodzenia dla osób realizujących zadania związane ze świadczeniem wychowawczym, co stanowi 79,11% wszystkich wydatków na obsługę świadczenia. Jednocześnie w sprawozdaniu SW-G za kwiecień 2019 r. jednostka wykazała 4 osoby realizujące zadania związane ze świadczeniem. W toku kontroli ustalono, że realizacją zadań związanych ze świadczeniem wychowawczym zajmowało się 5 osób. Z wyjaśnień kierownika OPS w Starym Kurowie wynika, iż 4 osoby to pracownicy z działu świadczeń rodzinnych, otrzymujący wynagrodzenie w związku z wykonywaniem zadań związanych z ustawą, z tego 1 osoba (główna księgową), nie posiadająca upoważnienia, ale otrzymująca wynagrodzenie w związku z wykonywaniem zadań związanych ze świadczeniem. 5 osoba to kierownik OPS w Starym Kurowie posiadający upoważnienie do prowadzenia postępowań w zakresie świadczenia wychowawczego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych – omyłkowo nie została wskazana w sprawozdaniu SW-G za kwiecień 2019. W dniu 24 czerwca 2019 r. organ wniósł do sprawozdania stosowne poprawki zwiększając liczbę osób realizujących zadania związane ze świadczeniem wychowawczym.

Zatem jednostka terminowo sporządziła sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, nie wskazując jedynie prawidłowej liczby osób realizujących zadania związane ze świadczeniem wychowawczym.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie przyznawania świadczenia wychowawczego
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadania były realizowane w sposób rzetelny z zachowaniem terminowości. Niemniej jednak stwierdzono uchybienie w prawidłowości sporządzania sprawozdawczości.

Na tym kontrolę zakończono i dokonano wpisu do książki kontroli pod poz. 19.

W toku kontroli wykazano następujące uchybienia:

Zespół kontrolny po dokonaniu analizy dokumentacji kontrolnej, stwierdził niepoprawnie sporządzone sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez jednostkę zadań związanych z ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w postaci wykazania w sprawozdaniu nieprawidłowej liczby osób realizujących zadania związane ze świadczeniem wychowawczym, posiadających upoważnienie do prowadzenia postępowań w zakresie świadczenia wychowawczego.

W trakcie czynności kontrolnych Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Kurowie wniósł do sprawozdania stosowne poprawki, zgodne ze stanem faktycznym.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, zalecam:

- umieszczanie w sprawozdawczości właściwej liczby osób realizujących zadania związane ze świadczeniem wychowawczym.

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni, liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Wojciech Perczak
Wicewojewoda Lubuski

Otrzymują: Wójt Gminy Stare Kurowo